

Nr 321.

Godkänd av första kammaren den 16 juni 1920.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1920.

*Riksdagens skrivelse i anledning av Kungl. Maj:ts proposition
angående vissa anslag till lantmäteriväsendet m. m. jämte
tre i ämnet väckta motioner.*

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 67 och memorial nr 88.)

Till Konungen.

I punkten 86 under nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition angående vissa under rubriken »lantmäteriväsendet» i riksstaten ingående anslag, som Eders Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, för detta ändamål beräkna anslag dels å ordinarie stat till belopp av 1,618,500 kronor och dels å extra stat till belopp av 95,000 kronor.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t under samma huvudtitel föreslagit riksdagen dels i punkten 115 att beräkna höjning i förslagsanslaget till ålderstillägg till 250,000 kronor och dels i punkten 129 att i förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar beräkna höjning till 1,000,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 14 saml. (Nr 321.)

1

I en till riksdagen den 12 mars 1920 avlåten proposition, nr 235, har därefter Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, jämte det Eders Kungl. Maj:t förklarat sig hava för avsikt att, därest riksdagen bifölle nedan framställda förslag, utfärda förordning angående sättet för utförande av vissa mättningsarbeten m. m. (mättningsförordning) samt förordning angående den gottgörelse, lantmätare äger uppbära av sakägare (lantmäteritaxa) i huvudsaklig överensstämmelse med de vid statsrådsprotokollet såsom bilagor 1 och 3 fogade förslag, att träda i tillämpning den 1 januari 1921, föreslagit riksdagen att:

1:o

dels godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till stat för den lantmäteripersonal, som sysselsättes med utförande av lantmäteriförrättningar, att tillämpas från och med år 1921;

dels förklara, att för åtnjutande av de å denna stat för distriktslantmätare uppförda avlöningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som föreskrivits beträffande avlöning till distriktslantmätare å nu gällande stat, dock med de av departementschefen tillstyrkta tillägg;

dels medgiva, att distriktslantmätare må för rätt till ålderstillägg enligt den nya staten tillgodoräknas tjänstetid såsom sådan, innan nämnda stat trätt i tillämpning;

dels ock å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppföra ett anslag av 769,500 kronor till lantmäteripersonal, som sysselsättes med utförande av lantmäteriförrättningar, enligt följande uppställning:

avlöningar, <i>bestämt anslag</i>	kronor 749,500
ersättning för publik renovation, <i>förslagsanslag</i>	» 20,000

Summa kronor 769,500;

2:o

dels godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till stat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas från och med år 1921, ävensom de av honom föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av å samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklara,

att envar, som med eller efter ingången av år 1921 tillträder ordinarie befattning å lantmäterikontor, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att förstelantmätare, som icke för viss av Kungl. Maj:t bestämd dag anmäler, att han vill övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kan därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de för honom i nu gällande stat upptagna avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föränledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels ock å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppföra ett anslag av 309,200 kronor till lantmäterikontoren i länen, enligt följande uppställning:

avlöningar, <i>bestämt anslag</i>	kronor 305,200
renovation av kartor för lantmäterikontoren i länen,	
<i>reservationsanslag</i>	» 4,000
	<hr/>
	Summa kronor 309,200;

3:o

vid bifall till de i punkterna 1:o och 2:o framställda förslagen om uppförande i riksstaten av särskilda ordinarie anslag dels till lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, och dels till lantmäterikontoren i länen ur riksstaten utesluta det nuvarande ordinarie anslaget å 463,400 kronor till lantmäteristaten i orterna;

4:o

å extra stat för år 1921 under nionde huvudtiteln anvisa till extra arbetskrafter å lantmäterikontoren i länen ett reservationsanslag av 59,000 kronor;

5:o

å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppföra såsom bidrag till jordavsöndringar och ägostyckningar, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder, ett förslagsanslag av 50,000 kronor;

6:o

å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppföra såsom bidrag till skiften och hemmansklyvningar, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder, ett förslagsanslag av 150,000 kronor;

7:o

besluta, att det nuvarande ordinarie förslagsanslaget till skiften och avvitringar skall från och med år 1921 benämnas allenast »avvitringar», ävensom minska detta anslag från 100,000 kronor med 10,000 kronor till 90,000 kronor;

8:o

upptaga det nuvarande ordinarie förslagsanslaget till utflyttningshjälp efter skiften under förändrad benämning »bidrag till utflyttnings- och väganläggningskostnader i sammanhang med skiften och hemmansklyvningar», att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder, samt öka detta anslag från 50,000 kronor med 50,000 kronor till 100,000 kronor;

9:o

dels godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till stat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas från och med år 1921, ävensom de av honom föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av å samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklara,

att envar, som med eller efter den 1 januari 1921 tillträder ordinarie befattning i lantmäteristyrelsen, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att förutvarande innehavare av ordinarie befattning i nämnda styrelse, vilken icke före viss av Kungl. Maj:t bestämd dag anmäler, att han vill övergå till den nya avlöningsstaten och underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kan därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de honom enligt dittills gällande avlöningsstat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föränledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels ock höja ordinarie anslaget till lantmäteristyrelsen från 73,000 kronor med 81,800 kronor till 154,800 kronor;

10:o

höja nionde huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till ålderstillägg från 140,000 kronor med 110,000 kronor till 250,000 kronor;

11:0

höja samma huvudtitels ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar från 710,000 kronor med 290,000 kronor till 1,000,000 kronor.

I sammanhang med propositionen har riksdagen till behandling förehaft tre inom riksdagen väckta motioner, nämligen

1) nr 265 i första kammaren, likalydande med nr 389 i andra kammaren, vari hemstälts,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla,

dels att tillsynen å städernas och de stadsliknande samhällenas mätningssväsens måtte ordnas i huvudsaklig överensstämmelse med stadsplane-lagskommitténs förslag, upptaget i motionen bifogat kungörelseförslag;

dels att den mättningsförordning, vartill förslag åtföljer propositionen, måtte utfärdas att lända till efterrättelse endast vid förrättning, som av lantmätare verkställs enligt skiftesstadgan eller andra angående delning av jord å landsbygden gällande författningar, ävensom vid förrättning, som företages på grund av 6 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad;

dels ock att utredning måtte genom personer, som äga särskild sakkunskap i fråga om städernas stadsplaneväsen, mätningsteknik och allmänna förvaltning, anordnas för åstadkommande av en efter städernas behov lämpad mättningsstadga;

2) nr 390 i andra kammaren, vari, bland annat, hemstälts, att riksdagen måtte för sin del besluta att staten skall gälda kostnaderna för gode mäns biträde vid lantmåteriförrättningar i enlighet med det förslag, som 1917 års lantmåterikommission avgivit i ämnet, samt i anledning härav höja nionde huvudtitels ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar med 200,000 kronor.

Frågan om lantmåteriväsendets omorganisation och vissa i samband därmed stående frågor var redan förlidet år föremål för behandling inom riksdagen i anledning av ett av Kungl. Maj:t då i ämnet framställt förslag (proposition nr 355). Efter gemensam votering blev emellertid propositionen av riksdagen avslagen och anslagen till lantmåteriväsendet uppförda med samma belopp som i 1919 års riksstat. Anledningen till denna frågans utgång torde av såväl jordbruksutskottets avstyrkande utlåtande i ämnet som av den inom kamrarna vid ärendets behandling förda diskussionen att döma berott dels därpå, att Kungl.

Maj:t ej samtidigt framlagt definitivt förslag till mättningsförordning och lantmäritaxa, vilka båda författningars innebörd ansågs vara av avgörande betydelse för ett rätt bedömande av organisations- och löne-regleringsförslaget, dels ock på den omständigheten, att från städernas och stadsliknande samhällens sida invändningar rests mot den omfattning, vari det i propositionen återopade förslaget till mättningsförordning avsett att reglera mättningsväsendet inom sådana samhällen.

Det i först angivna avseende uttalade önskemålet har Kungl. Maj:t i nu föreliggande proposition tillmötesgått genom att vid densamma föga förslag till mättningsförordning och lantmäritaxa, i enlighet med vilka förslag Kungl. Maj:t förklarat sig hava för avsikt att, därest riksdagen bifölle övriga förslag beträffande lantmäteriväsendet, utfärda respektive författningar. Föreskrifter angående tillsynsmyndigheten har departementschefen i likhet med såväl stadsplanelagskommittén som lantmäterikommissionen ansett böra meddelas i särskild författning. I fråga om den föreslagna mättningsförordningens omfattning m. m. hava vissa modifikationer gjorts med hänsyn till städernas krav.

Då riksdagen nu övergår till en närmare granskning av Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, vilka kunna i stort sett sammanfattas i dels frågor om lantmäteriväsendets omorganisation beträffande såväl centralförvaltningen (lantmäteristyrelsen) som lantmäteripersonalen uti orterna, dels ock frågor om statsbidrag till vissa lantmäteriförrättningar eller kostnaden för vissa med sådana förrättningar förenade utgifter (utflyttningskostnader och väganläggningskostnader), följer riksdagen i huvudsak den uppställning, som i propositionen angivits.

1:o

Mättningsförordningen.

Vad först angår frågan i vad mån det i Kungl. Maj:ts förevarande proposition framställda förslaget kan sägas ingripa i städernas mättningsväsen framträda tre särskilda moment, nämligen frågan om förordningens omfattning, sättet för meddelande av verkställighetsföreskrifter samt tillsynsbefogenheten.

Att förrättningar enligt 6 kap. fastighetsbildningslagen (laga skifte) falla under mättningsförordningens tillämplighetsområde likasom att tillsynsbefogenheten i detta fall ankommer på lantmäteristyrelsen, därom råder full enighet.

Däremot hava skilda meningar fortfarande i sådant avseende gjort sig gällande i fråga om tomtmätning och avstyckning samt i 1 § andra

stycket av mättningsförordningen omförmälda förrättningar såsom triangelmätningar och andra stommätningar. Under det att stadsplanelagskommittén, vars mening omfattats i de båda likalydande motionerna nr 265 i första kammaren och 389 i andra kammaren, icke velat inrymma sistnämnda förrättningar i mättningsförordningen, har lantmäterikommissionen, med vilken departementschefen förenat sig, gjort gällande, att såväl tomtmättnings- som avstyckningsinstitutet såsom varande att anse såsom legala jorddelningsförrättningar tillhöra lantmäteristyrelsens tillsynsområde och följaktligen borde — med såsom i propositionen angivits tillsynsmyndigheten såsom utgångspunkt för mättningsförordningens omfattning — falla under förordningens tillämplighetsområde. Såsom särskilt skäl för inrymmande under förordningen av de i andra stycket av § 1 angivna icke legala mätningar, vilka vore av grundläggande art för stads mättningsväsende, såsom triangelmätningar och stommätningar, har anförts deras betydelse för alla efterföljande mätningar inom samhället ävensom statens intresse av att dylika förrättningar verkställdes efter enhetliga bestämmelser, så att de liksom andra dylika mätningar kunde ingå såsom ett led i ett gemensamt kartverk över landet i dess helhet.

För egen del vill riksdagen i nu ifrågavarande avseende uttala följande.

På grund av det nära sambandet mellan å ena sidan stadsmätningar av olika slag och å den andra sidan stadsplaneväsendet bör det enligt riksdagens åsikt tillkomma byggnadsstyrelsen och ej lantmäteristyrelsen att utöva uppsikt över städernas mättningsväsende.

Till följd härav anser riksdagen, att den å lantmäteristyrelsens stat i propositionen föreslagna s. k. stadsbyrån bör ur staten utgå, var till riksdagen återkommer under rubriken »Lantmäteristyrelsen», ävensom att den i propositionen föreslagna mättningsförordningen endast bör avse förrättning, som av lantmätare verkställas enligt skiftesstadgan eller andra angående delning av jord å landsbygden gällande författningar ävensom vid förrättning, som företages på grund av 6 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad.

I stället synes en utredning enligt riksdagens mening böra vidtagas — vilken utredning torde böra uppdragas åt personer, som äga särskild sakkunskap i fråga om städernas stadsplaneväsen, mätningsteknik och allmänna förvaltning — för åstadkommande av en efter städernas behov lämpad mättningsstadga.

Härvid förutsättes att för nödig tillsyn över mättningsväsendet i städerna kommer att inrättas något särskilt tillsynsorgan inom byggnadsstyrelsen, varom givetvis Kungl. Maj:t i så fall skall komma att fram-

ställa förslag i samband med det vidare ordnandet av mätningstväsandet i rikets städer och stadsliknande samhällen.

I anslutning till det anförda får riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition och med bifall till motionerna nr 265 i första kammaren och 389 i andra kammaren hos Eders Kungl. Maj:t anhålla,

dels att tillsynen å städernas och de stadsliknande samhällenas mätningstväsande måtte ordnas i huvudsaklig överensstämmelse med stadsplanelagskommitténs förslag, upptaget i det kungörelseförslag, som finnes bifogat denna skrivelse (Bil. A);

dels att den mätningförrättning, vartill förslag åtföljer propositionen, måtte utfärdas att lända till efterrättelse endast vid förrättning, som av lantmätare verkställs enligt skiftesstadgan eller andra angående delning av jord å landsbygden gällande författningar, ävensom vid förrättning som företages på grund av 6 kap. i lagen om fastighetsbildning i stad;

dels ock att utredning måtte genom personer, som äga särskild sakkunskap i fråga om städernas stadsplaneväsen, mätningsteknik och allmänna förvaltning, anordnas för åstadkommande av en efter städernas behov lämpad mätningstadga.

2:o

Rese- och traktaentsförrättning samt lantmäteritaxa.

Huvudreglerna i det nu framställda förslaget till lantmäteritaxa kunna sammanfattas sålunda, att utöver löneförmåner samt resekostnads- och traktaentsersättning, som gäldas av statsmedel, lantmätare äger att för förrättning eller åtgärd, som han på grund av gällande instruktion eller annan författning är skyldig att utföra, bekomma gottgörelse av sakägare. Denna gottgörelse utgår antingen enligt taxa eller enligt överenskommelse, dock att densamma i vissa fall bestämmes av lantmäteristyrelsen. Gottgörelse enligt taxa är dels arvode för verkställt arbete och dels lösen för karta och handlingar. Arvode utgår antingen som detaljarvode, beräknat efter figurtal, längd-, ytmått eller dylikt, eller ock som dagarvode efter dagberäkning.

Beträffande detaljarvodet innehåller förslaget utförliga bestämmelser. Användandet av dagarvode är i vissa avseenden utvidgat i jämförelse med för närvarande. Dagarvodet är föreslaget till 12 kronor.

Den föreslagna höjningen av lantmäteritaxan beror på sätt i ärendet framhållits till stor del av de arbeten, som tillkomma på grund av

den nya mättningsförordningens föreskrifter. Utom andra nya bestämmelser däri, avsedda att giva mera stadga och noggrannhet i mättningsförfarandet ävensom möjliggöra bestämd kontroll däröver, hava bestämmelserna om finmätning beräknats medföra ökat och mera kvalificerat arbete för den med praktiskt lantmäteriarbete sysselsatta lantmäteripersonalen. Ersättning för finmätning har också i berörda taxeförslag beräknats utgå med högre belopp än för vanlig mätning.

Lantmäterikommissionens i fjolårets proposition återopade förslag till lantmäteritaxa beräknades medföra en ökning av gottgörelsen till lantmätare med 40 procent, varav 18.6 procent belöpte på arbeten, som tillkommo på grund av mättningsförordningens bestämmelser, och 21.4 procent utgjorde verklig förbättring av den lantmätarna tillkommande ersättning. Lantmätarnas inkomst i form av gottgörelse för utfört arbete skulle sålunda enligt detsamma komma att ökas med i runt tal 20 procent eller samma procenttal, varmed dagarvodet höjts.

Av de i det nu omarbetade förslaget vidtagna ändringarna äro de flesta endast av redaktionell art. I ett par avseenden anser riksdagen ändringarna böra här närmare omförmälas.

Sålunda har en enhetlig tariff införts att tillämpas beträffande all kartkopiering, varjämte bestämmelse intagits om med 25 procent förhöjd lösen för handritad kopia, därest av vissa angivna skäl verkligt hinder möter för fotomekanisk kopiering.

Beträffande de i taxan upptagna avgiftsbeloppen av olika slag äro dessa desamma som i fjolårets förslag med undantag för 49, 51, 52, 53 och 54 §§. Ändringarna i dessa paragrafer bero av det behov, som yppat sig, att i någon mån bereda lantmätarna större ersättning för de i dessa paragrafer omförmälda arbeten, dels på grund av de starkt ökade prisen å kartpapper och annat material och dels för att de måtte kunna utan egen förlust lämna de hos dem anställda biträdena, vilka utföra berörda arbeten, en av dyrtiden nödvändiggjord ökning i betalningen. Avgifterna i 49 § 1 mom. a), 50 § 1 mom. och 53 § hava sålunda höjts med 75 procent samt i 52 och 54 §§ med 50 procent. I 49 § 1 mom. b) hava avgifterna höjts med 75 procent i förhållande till de av lantmäteristyrelsen den 28 januari 1919 föreslagna, gent emot den nuvarande taxan med 13 procent nedsatta tarifferna. I förhållande till den nuvarande taxan innebära alltså avgifterna i 49 § 1 mom. b) en höjning med ungefär 52 procent. Departementschefen har framhållit, att dessa förhöjningar icke innebära ökad nettoinkomst för lantmätarna utan avse att i viss mån motväga sådana av deras tjänstutövning för dem uppkommande direkta förluster, vilka förorsakats av

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 14 saml. Nr 321.

de under senaste tiden höjda materialpriserna och av ökade biträdesavlöningar. Någon ändring i förut gjord beräkning av distriktslantmätnas nettoinkomster enligt taxa har departementschefen därför icke ansett dessa jämkningar böra medföra.

I 69 § har i enlighet med lantmäterikommissionens påpekande införts, att taxan icke gäller syn enligt dikningslagen, och har i samband därmed 59 § jämkats.

Vad sålunda ifrågasatts ger ej riksdagen anledning till någon invändning.

Ej heller i övrigt har riksdagen funnit skäl till erinran mot det vid förevarande proposition fogade förslag till lantmäteritaxa.

Rörande rese- och traktamentsförordningen har departementschefen biträtt och åberopat vad hans företrädare i fjolårets proposition anfört utan annan ändring än att på sätt andra kammarens beslut då innebar resekostnadsersättning till tekniskt biträde och elev icke torde böra utgå av statsmedel. Förslaget innebär sålunda att staten, som för närvarande endast bestrider utgifterna för dagtraktamenten till den med praktisk lantmäteriverksamhet sysselsatta lantmäteripersonalen under tjänsteresor och förrättningar, jämväl ikläder sig resekostnaderna för på eget ansvar arbetande lantmätare och dennes tjänstemedhjälpare ävensom att dagtraktamente tillerkännes jämväl hos lantmätare efter lantmäteristyrelsens tillstånd anställd elev. Häremot har riksdagen intet att erinra.

I sammanhang härmed vill riksdagen understryka vad i fjolårets proposition jämväl framhölls, nämligen att åskilliga begränsningar i rätten till reseersättning böra stadgas liksom skett exempelvis beträffande liknande ersättningar till skogsstatens personal. I likhet med kostnaderna för dagtraktamenten till lantmätare torde kostnaderna för lantmätarnas resor böra bestridas från nionde huvudtitelns ordinarie anslag till rese- och traktamentspenningar. Den ifrågasatta anordningen har beräknats för statsverket medföra en ytterligare kostnad av 125,000 kronor, med vilken summa berörda anslag sålunda bör höjas. Härtill återkommer riksdagen i det följande.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen icke har något att erinra mot det vid förevarande proposition fogade förslaget till förordning angående den gottgörelse lantmätare äger uppbära av sakägare (lantmäteritaxa).

3:o.

Lantmäteripersonal, som sysselsättes med utförande av lantmäteri-förrättningar.

Statsmedel utgå för närvarande till avlöning åt 300 med praktiskt lantmäteri sysselsatta personer, därav 110 distriktslantmätare, 40 extra lantmätare och 150 auskultanter. Av de sistnämnda åtnjuta 30 arvoden dels från medel å den ordinarie staten och dels från anslag å extra stat, under det att övriga 120 auskultanters arvoden i sin helhet gäldas av anslag å extra stat.

Det nu av Kungl. Maj:t framlagda förslaget, vilket för övrigt i allo överensstämmer med fjolårets förslag, innebär uppförande av de 40 extra lantmäterna och 50 av auskultanterna såsom distriktslantmätare, varigenom dessa senares antal skulle ökas till 200. Övriga 100 auskultanter skulle förbliva extra tjänstemän under benämning extra lantmätare och i avlöningsavseende indelas i tre särskilda grupper.

För distriktslantmätare, stationerad i Stockholm, har av Kungl. Maj:t föreslagits 3,000 kronor i lön och 400 kronor i ortstillägg. För annan distriktslantmätare har föreslagits allenast en lön av 3,000 kronor. Distriktslantmätare skulle dessutom åtnjuta tre ålderstillägg å 500 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 år. Med en beräknad nettoinkomst av taxa efter utfärdande av den nya lantmäteritaxan per år av 3,200 kronor skulle totalinkomsten uppgå till 6,200 kronor för distriktslantmätare, som icke åtnjote särskilt ortstillägg, och slutinkomsten med inräknande av de tre ålderstilläggen belöpa sig till 7,700 kronor. Av extra lantmäterna skulle 30 erhålla ett arvode av 2,000 kronor, 35 ett arvode av 1,500 kronor och 35 ett arvode av 1,000 kronor.

Riksdagen biträder detta Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Det i statsrådsprotokollet framlagda förslaget till stat för den lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar är av följande lydelse:

Lön	Arvode	Orts- tillägg	Summa kronor	T i t e l	Antal	Kronor	Summa kronor
3,000	—	400	3,400	Distriktslantmätare, stationerad i Stockholm	5	17,000	—
3,000	—	—	3,000	Annan distriktslantmätare.....	195	585,000	602,000
—	2,000	—	—	Extra lantmätare	30	60,000	—
—	1,500	—	—		35	52,500	—
—	1,000	—	—		35	35,000	147,500
—	—	—	—	Ersättning för publik renovation, förslagsanslag	—	—	20,000
Summa					—	—	769,500

Ann. Distriktslantmätare åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

Beträffande avlöningstvillkoren har departementschefen lika med lantmäterikommissionen funnit ett tillägg påkallat därom, att ortstillägg skall följa samma bestämmelser som lönen. Därjämte har ansetts böra stadgas, att föreskriften, att med distriktslantmätartjänst icke må förenas tjänst å kommuns stat, icke må utgöra hinder för distriktslantmätare att med vederbörligt tillstånd innehava befattning som mätningsman i stad eller i samhälle på landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas. Då andra ändringar i avlöningstvillkoren icke syntas erforderliga, har någon särskild förklaring om övergång å ny lönestat icke ansetts behöva avgivas av den nuvarande personalen.

Mot vad anförts beträffande avlöningstvillkoren har riksdagen intet att erinra.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 1 av förevarande proposition gjorda framställning,

dels godkänt ovan intagna förslag till stat för den lantmäteripersonal, som sysselsättes med utförande av lantmäteriförrättningar, att tillämpas från och med år 1921;

dels förklarat, att för åtnjutande av de å denna stat för distriktslantmätare uppförda avlöningar skola gälla de villkor och bestämmelser, som föreskrivits beträffande avlöning till distriktslantmätare å nu gällande stat, dock med ovan angivna tillägg;

dels medgivit, att distriktslantmätare må för rätt till ålderstillägg enligt den nya staten tillgodoräknas tjänstetid såsom sådan, innan nämnda stat trätt i tillämpning;

dels ock å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppfört ett anslag av 769,500 kronor till lantmäteripersonal, som sysselsättes med utförande av lantmäteriförrättningar, enligt följande uppställning:

avlöningar, <i>bestämt anslag</i>	kronor 749,500
ersättning för publik renovation, <i>förslagsanslag</i>	» 20,000.

Summa kronor 769,500.

4:o.

Lantmäterikontoren i länen.

Mot att i ordinarie anslaget till lantmäterikontoren i länen liksom förlidet år beräknas ett belopp av 4,000 kronor för renovation av kartor för dessa lantmäterikontor har riksdagen intet att erinra.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t liksom i fjolårets proposition beträff-

fande de examinerade biträdena att, med uteslutande av de för närvarande i staten upptagna sex amanuensbefattningarna, såsom ordinarie tjänster upptagas 16 befattningar under benämning assistenter och med avlöning enligt första normalgraden med ortstillägg till vissa av dessa befattningar. Dessutom beräknas ett belopp av 16,000 kronor för anställande av extra assistenter, 37,000 kronor till extra biträden å lantmåterikontoren samt 6,000 kronor till vaktmästarbiträden. Detta gör sammanlagt 59,000 kronor, vilket belopp föreslås att uppföras å extra stat under benämningen »extra arbetskrafter å lantmåterikontoren i länen, reservationsanslag». Slutligen ingår i förslaget inrättande av 30 ordinarie kvinnliga biträden, därav 25 i andra och 5 i första biträdesgraden. Dessa förslag biträdas av riksdagen.

Förstelantmätarna åtnjuta för närvarande en avlöning av 6,000 kronor, varav 4,000 kronor i lön och 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar, vartill kommer för förste lantmätaren i Stockholm 400 kronor och för vissa andra förstelantmätare 200 kronor i ortstillägg. Ifrågasvarande befattningshavare åtnjuta dessutom rätt till ett ålderstillägg å 500 kronor. Det föreliggande förslaget går nu liksom förlidet års förslag ut på förstelantmätarnas uppförande under förändrad benämning av överlantmätare till befattningshavare i tredje normalgraden med löneförmåner av 7,500 kronor, varav 5,000 kronor i lön och 2,500 kronor i tjänstgöringspenningar utom vad angår överlantmätaren i Kopparbergs län, beträffande vilken tjänstgöringspenningarna föreslagits till 2,900 kronor. Härtill kommer beträffande överlantmätaren i Stockholms län 600 kronor i ortstillägg och för vissa andra överlantmätare 300 kronor i sådant tillägg. Med överlantmätarbefattning skulle dessutom vara förenad rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter fem år. Vad sålunda föreslagits biträdes av riksdagen. Ej heller föranleder vad departementschefen i ärendet i övrigt anfört någon erinran från riksdagens sida.

Det i statsrådsprotokollet framlagda förslaget till stat är av följande utseende:

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa kronor	Titel	Antal	Kronor	Summa kronor
5,000	2,500	600	8,100	Överlantmätaren i Stockholms län	1	8,100	
5,000	2,500	300	7,800	Överlantmätrarna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	4	31,200	
5,000	2,900	—	7,900	Överlantmätaren i Kopparbergs län	1	7,900	
5,000	2,500	—	7,500	Annan överlantmätare	18	135,000	182,200
2,200	1,500	300	4,000	Assistenten i Stockholms län	1	4,000	
2,200	1,500	150	3,850	Assistenterna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	4	15,400	
2,200	1,500	—	3,700	Annan assistent	11	40,700	60,100
1,300	500	200	2,000	Kvinnligt biträde i Stockholms län	1	2,000	
1,300	500	100	1,900	Kvinnliga biträden i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	4	7,600	
1,300	500	—	1,800	Annat kvinnligt biträde	20	36,000	
1,100	300	200	1,600	Kvinnligt biträde i Stockholms län	1	1,600	
1,100	300	100	1,500	Kvinnligt biträde i Västernorrlands län	1	1,500	
1,100	300	—	1,400	Annat kvinnligt biträde	3	4,200	52,900
—	—	—	—	Vikariatsersättning för uppehållande av överlantmätarbefattning	—	—	10,000
—	—	—	—	Renovation av kartor för lantmäterikontoren i länen, <i>reservationsanslag</i>	—	—	4,000
Summa kronor					—	—	309,200

Anm. 1. Överlantmätare åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.

Anm. 2. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

Anm. 3. Kvinnligt biträde åtnjuter tre ålderstillägg å 200 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år, skolande av varje ålderstillägg 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.

Beträffande avlöningvillkoren för ordinarie befattningshavare har i huvudsaklig överensstämmelse med vad lantmäterikommissionen föreslagit framlagts följande förslag:

I fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:

att innehavare av ordinarie befattning å staten för lantmäterikontoren i länen skall, därest vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden vid

en möjligen inträdande förändrad organisation av lantmäteristaten eller särskilda delar därav eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, eller därest viss personal tillhörande göromål överflyttas till annan institution, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de göromål, som honom anförtros, eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra inom den institution, till vilken göromålen överlämnas;

att ordinarie befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, vara pliktig att, när helst så av Kungl. Maj:ts prövas lämpligt, låta sig förflyttas till annan befattning inom förvaltningen med liknande arbetsuppgifter, i sådant hänseende även till annan ort, dock i sistnämnda fall mot ersättning för flyttningskostnad;

att med ordinarie befattning å lantmäterikontor icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning å lantmäterikontor ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, såframt ej, vad angår överlantmätare Kungl. Maj:ts och, vad angår innehavare av annan befattning, lantmäteristyrelsen uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen å lantmäterikontoret, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

att innehavare av ordinarie befattning å lantmäterikontor icke äger utföra lantmåteriförrättningar åt enskilda;

i fråga om avlöningsförmånens uppbärande m. m.:

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, där sådant utgår, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande av semester eller när förordnande av vikarie under tjänsteresa anses böra äga rum, manlig befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning

å lantmäterikontor, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest däremot svarande belopp;

att emellertid, därest överlantmätare till följd av tjänsteresa eller under erhållen ledighet för handläggning av särskilda ärenden under allenast några få, högst sex dagar är hindrad att i övrigt sköta sin befattning, assistent skall vara pliktig att utan särskild ersättning fullgöra de till överlantmätarbefattningen hörande göromålen;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget, där sådant förekommer, utgå till månadens slut;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

i fråga om ålderstillägg:

att tidpunkten för i lönestaten medgiven förhöjning av avlöningen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad bestämmes att inträda,

första förhöjningen efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att därvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan förekommer, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, där sådan äger rum, efter än ytterligare fem år ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda förhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänsteåldern blivit uppnådd;

att befattningshavare må för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräknas den tid, han inom samma lönegrad innehaft annan ordinarie statstjänst, och överlantmätare tillika tjänstetid såsom förstelantmätare;

att kvinnligt biträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt å lantmäterikontor och antages till ordinarie biträde från nämnda tidpunkt, må för åtnjutande av löneförhöjning räknas till godo den tid, biträdet därförinnan haft stadigvarande sysselsättning av motsvarande eller jämförlig beskaffenhet å lantmäterikontor;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning;

i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att semester årligen må, när det kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång, åtnjutas av överlantmätare under en och en halv månad samt av assistenter och kvinnliga biträden under en månad;

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya statens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdades, vid tillträdet till befattningen stadgat;

i fråga om särskilda föreskrifter för kvinnliga befattningshavare:

att beträffande de i staten upptagna kvinnliga befattningshavare de föreskrifter i övrigt skola lända till efterrättelse, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkterna 2 och 4 i förevarande proposition gjorda främställningar

A) *dels* godkänt ovan intagna förslag till stat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas från och med år 1921, ävensom ovan intagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av å samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklarar,

att envar, som med eller efter ingången av år 1921 tillträder ordinarie befattning å lantmäterikontor, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att förstelantmätare, som icke före viss av Eders Kungl. Maj:ts bestämd dag anmäler, att han vill övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kan därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de för honom i nu gällande stat upptagna avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels ock å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppfört ett anslag av 309,200 kronor till lantmäterikontoren i länen, enligt följande uppställning:

avlöningar, <i>bestämt anslag</i>	305,200 kronor
renovation av kartor för lantmäterikontoren i länen,	
<i>reservationsanslag</i>	4,000 »

Summa 309,200 kronor;

B) å extra stat för år 1921 under nionde huvudtiteln anvisat till extra arbetskrafter å lantmäterikontoren i länen ett reservationsanslag av 59,000 kronor.

5:o.

Uteslutande av nuvarande anslaget till lantmäteristaten i orterna.

I anslutning till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 3 i förevarande proposition därom framställda förslag får riksdagen anmäla, att riksdagen såsom en följd av besluten om uppförande i riksstaten av särskilda ordinarie anslag dels till lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, och dels till lantmäterikontoren i länen, ur riksstaten uteslutit det nuvarande ordinarie anslaget å 463,400 kronor till lantmäteristaten i orterna.

6:o.

Statsbidrag.

Först har såsom bidrag till jordavsöndringar och ägostyckningar föreslagits ett förslagsanslag av 50,000 kronor, i samband varmed det nuvarande anslaget till vissa av lantmätare företagna tjänsteresor skulle uteslutas ur riksstaten.

Detta förslag biträdades av riksdagen.

I avseende å grunderna för bidrags utgående från anslaget föreligger den olikheten mot fjolårets förslag, att det däri intagna stadgandet, att av sakägare förvärvad ägolott ej finge överstiga viss angiven areal, icke ansetts böra tillämpas rörande vissa i statsrådsprotokollet angivna förrättningar i Kopparbergs län, liksom ej heller villkoret att sakägare skulle med intyg styrka, att honom åliggande kostnader måste anses för honom betungande i förhållande till hans ekonomiska ställning. Viss tveksamhet torde visserligen kunna råda beträffande lämpligheten av att för ifrågavarande läns vidkommande biträda ett frångående av de enligt riksdagens mening riktiga principer, som innefattas i ovanberörda villkor. Med hänsyn emellertid till, att, enligt departementschefens uttalande, ett sådant förfarande torde vara av viss betydelse för åstadkommande av mera ordnade fastighetsförhållanden i sagda län och torde kunna bidraga till genomförande av de med statsmakternas beslut om upprättande av förslag till skifteslagsindelning åsyftade åtgärderna, vill riksdagen icke motsätta sig förslaget ifråga.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t nu liksom nästlidet år uppförande

av ett ordinarie anslag å 150,000 kronor såsom bidrag till skiften och hemmansklyvningar. Häremot har riksdagen intet att erinra liksom ej heller mot de för anslaget utgående föreslagna villkoren.

I samband med uppförandet av sistnämnda nya anslag i riksstaten har det nuvarande anslaget till skiften och avvitringar ansetts böra gälla endast avvitringar samt nedsättas från 100,000 kronor till 90,000 kronor. De nu från detta anslag utgående understöden till laga skiften, i Jukkasjärvi och Karesuando socknar ävensom till vissa andra skiften, enligt särskilda beslut av riksdagen, torde nämligen enligt departementschefens uppfattning böra framdeles utgå från det nya anslaget och enligt de för bidrag ur detsamma gällande regler, i den mån dessa äro för delägarna fördelaktigare än de nu för dylika bidrag meddelade särskilda bestämmelserna.

Vad som föreslagits i fråga om bidrag till utflyttningar och väg-anläggningar i samband med vissa lantmåteriförrättningar finner jämväl riksdagen välbetänkt och har riksdagen intet att erinra mot storleken av det härför beräknade anslaget.

Lantmåterikommissionen har i sitt år 1916 avgivna betänkande upptagit frågan om överflyttande å staten av kostnaderna för ersättning till gode män vid lantmåteriförrättningar. Härvid har kommissionen särskilt framhållit, att om det i det särskilda fallet vore fråga om en större förrättning saken givetvis för den enskilde ej hade någon större betydelse. Sedan emellertid numera det långt övervägande antalet förrättningar vore av jämförelsevis obetydlig omfattning, verkade ersättningen till gode männen ofta betungande. Då vidare de förrättningar, vid vilka biträde av gode män i största utsträckning förekomme, vore laga skiften och hemmansklyvning, vilka vore av särskild betydelse för främjande av jordbruket och odlingsarbetet, torde enligt kommissionens mening goda skäl tala för att statsverket för framtiden övertoge ersättningen åt gode män. Kommissionen har ock föreslagit att för ändamålet ordinarie anslaget till rese- och traktamentspenningar under nionde huvudtiteln måtte höjas med 200,000 kronor.

I motioner nr 390 i andra kammaren har upptagits detta lantmåterikommissionens förslag och hemställts, att riksdagen måtte besluta i överensstämmelse härmed.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet vid fjolårets proposition uttalade dåvarande departementschefen, att, då genom bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om höjd avlöning till lantmåteripersonalen, resekostnadsersättning åt densamma och särskilda statsbidrag i olika avseenden m. fl. åtgärder, staten skulle åtaga sig en väsentligt ökad del

av lantmäterikostnaderna, han icke ansåg sig böra biträda förslaget, att staten därutöver även skulle övertaga kostnaderna för gode män. Dessa kostnader förekomme för övrigt huvudsakligen vid förrättningar, där föremålet vore av jämförelsevis större värde. Vad lantmäterikommissionen anfört om, att i enstaka fall gode män måste anlitas ifrån avlägset belägna orter, torde enligt departementschefens uppfattning icke böra tillmätas någon större betydelse på frågans avgörande. Den sålunda intagna ståndpunkten har nuvarande departementschefen funnit böra vidhållas.

För egen del håller riksdagen före, att skäl tala för, att staten i någon vidare mån, än som nu av Kungl. Maj:ts föreslagits och av riksdagen biträts, bidrager till nedbringande av särskilt de mindre bemedlade sakägarnas kostnader för lantmäteriförrättningar. Däremot är riksdagen icke övertygad, att detta mål vinnes genom lämnande av statsbidrag till täckande av ersättningen till gode män vid sådana förrättningar på sätt i sistberörda motion föreslagits utan någon begränsning med hänsyn till fastighetsägarens verkliga behov. Tvärtom har det syns riksdagen, som skulle ett realiserande av detta förslag kunna föranleda, att staten i vissa fall nödgades utbetala bidrag, där sådant med hänsyn till sakägarens ekonomiska ställning icke gärna kunde anses av behovet påkallat.

Vid angivna förhållande håller riksdagen före, att det spørsmålet fortast möjligt bör utredas, huruvida mindre bemedlade eller obemedlade sakägare lämpligen kunna beredas några ytterligare lättnader i de av lantmäteriförrättningar förorsakade kostnaderna utöver dem som redan nu kunna erhållas eller här ovan av riksdagen ansetts böra lämnas, ävensom rörande de villkor, under vilka detta bör ske.

Under åberopande av det anförda får riksdagen,

A) anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkterna 5, 6, 7 och 8 i förevarande proposition gjorda framställningar

1) å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppfört såsom bidrag till jordavsöndringar och ägostyckningar, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder, ett förslagsanslag av 50,000 kronor;

2) å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppfört såsom bidrag till skiften och hemmansklyvningar, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder, ett förslagsanslag av 150,000 kronor;

3) beslutat, att det nuvarande ordinarie förslagsanslaget till skiften och avvitrningar skall från och med år 1921 benämnas allenast »av-

vittringar», ävensom minskat detta anslag från 100,000 kronor med 10,000 kronor till 90,000 kronor;

4) upptagit det nuvarande ordinarie förslagsanslaget till utflyttningshjälp efter skiften under förändrad benämning »bidrag till utflyttnings- och väganläggningskostnader i sammanhang med skiften och hemmansklyvningar», att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder, samt ökat detta anslag från 50,000 kronor med 50,000 kronor till 100,000 kronor;

B) i anledning av motionen nr 390 i andra kammaren hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning, huruvida mindre bemedlade eller obemedlade sakägare lämpligen kunna beredas några ytterligare lättnader i de av lantmäteriförrättningar förorsakade kostnaderna utöver dem, som redan nu kunna erhållas eller här ovan medgivits, ävensom rörande de villkor, under vilka detta bör ske, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

7:o.

Lantmäteristyrelsen.

Det av Kungl. Maj:t nu framställda förslaget, vilket endast skiljer sig från det förlidet år framlagda däri att i staten upptagits ett särskilt anslag å 5,000 kronor till bestridande av kostnader vid inspektioner, innebär först uppförande till komplettering av personalen å de nuvarande två byråerna, i förslaget benämnda administrativa byrån och utredningsbyrån, av två byrådirektörer i andra normalgraden med 3,600 kronor i lön, 1,800 kronor i tjänstgöringspenningar och 400 kronor i ortstillägg; däremot skulle byråingenjören å utredningsbyrån överflyttas till den ena av nedan angivna två byråer, vilka föreslås nyinrättade. Av dessa skulle den ena benämnas landsbyrån. Dit skulle förläggas icke blott styrelsens befattning med vanlig mätning och jorddelningsverksamheten i övrigt, såsom tillsyn över skiftesläggning och gradering o. s. v., utan även de på lantmäteristyrelsen beroende åtgärder i fråga om de ovan föreslagna statsbidragen. Vidare skulle till samma byrå förläggas styrelsens befattning med jordregistret. Jämväl sedan detta register blivit fullbordat, torde nämligen enligt vad utredningen ger vid handen styrelsen få åtskilligt arbete med tillsynen över registrets förande. Den andra byrån, som föreslagits benämnas stadsbyrån, skulle utöva ledning av och tillsyn över mätningsväsendet i städer och stadsliknande samhällen, övervaka finmätning i allmänhet samt vidtaga alla på styrelsen ankommande åtgärder, som sammanhänga särskilt med fastighetsbildningslagen.

Personalen å vardera av dessa byråer har föreslagits att utgöras av en byråchef, en byrådirektör och en byråingenjör. Av byrådirektörsbefattningarna har den å stadsbyrån ansetts böra med hänsyn till de särskilda kvalifikationer, som måste ställas på denne befattningshavare, uppföras i kvalificerad andra grad, d. v. s. med löneförmåner av 6,800 kronor, varav 4,200 kronor i lön, 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 600 kronor i ortstillägg.

Dessutom föreslås uppförande av ett biträde åt arkivarien, benämnd arkivbiträde, med 2,800 kronors begynnelseavlöning jämte tre ålderstillägg å 300 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år. Dessa avlöningsförmåner motsvara vad som nu utgår till underinspektörerna vid fartygsinspektionen. Registrators göromålen hava hittills varit förenade med arkivariebefattningen. För handhavande av dessa göromål, vilka enligt vad i statsrådsprotokollet anförts i alltför hög grad tagit arkivariens tid i anspråk, föreslås nu inrättande av en särskild befattning i första normalgraden. De ordinarie kvinnliga biträdenas antal är för närvarande tre, varav ett i andra och två i första biträdesgraden. Nu föreslås uppförande av ytterligare två sådana biträden i andra graden.

Slutligen har föreslagits, att såsom en konsekvens av den föreslagna ökningen av såväl lantmäteristyrelsens personal som lantmäteripersonalen i orterna åt ämbetsverkets chef, vilken i den nuvarande staten upptages som överdirektör, gives generaldirektörs ställning och avlöning.

Den till kostnader för inspektion beräknade anslagsposten synes riksdagen högt tilltagen i betraktande av den ställning departementschefen och jämväl riksdagen intagit till sättet för inspektionens utförande. Riksdagen har emellertid icke velat motsätta sig, att anslaget upptages till föreslaget belopp.

I överensstämmelse med sitt under rubriken »Mättningsförordningen» gjorda uttalande anser riksdagen staten för lantmäteristyrelsen böra erhålla följande lydelse:

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa kronor	T i t e l	Antal	Kronor	Summa kronor
7,000	3,000	1,000	11,000	Generaldirektör	1	11,000	
5,000	2,500	600	8,100	Byråchef	3	24,300	
3,600	2,000	400	5,800	Byrådirektör	3	17,400	
3,600	1,800	400	5,800	Lantmåterifiskal	1	5,800	
3,600	1,800	400	5,800	Arkivarie	1	5,800	
2,200	1,500	300	4,000	Byråingenjör	2	8,000	
2,200	1,500	300	4,000	Registrator	1	4,000	
1,600	900	300	2,800	Arkivbiträde	1	2,800	
1,300	500	200	2,000	Kvinnligt biträde	3	6,000	
1,100	300	200	1,600	Kvinnligt biträde	2	3,200	
1,100	650	150	1,900	Förste vaktmästare	1	1,900	
900	550	150	1,600	Vaktmästare	2	3,200	93,400
—	—	—	—	Till extra tjänstemän och biträden samt vikariatsersättning			37,500
—	—	—	—	Till bestridande av kostnader vid inspektioner			5,000
Summa kronor							135,900

Anm. 1. Byråchef åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.

Anm. 2. Byrådirektör, lantmåterifiskal och arkivarie åtnjuta två ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5 och 10 år.

Anm. 3. Byråingenjör och registrator åtnjuta tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

Anm. 4. Arkivbiträde åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 300 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

Anm. 5. Kvinnligt biträde åtnjuter tre ålderstillägg å 200 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år, skolande av varje ålderstillägg 100 kronor tillhöra lönen och 100 kronor tjänstgöringspenningarna.

Anm. 6. Förste vaktmästare och vaktmästare åtnjuta tre ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter resp. 3, 6 och 9 år.

Anm. 7. Därest bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och elektriskt ljus, där sådant anordnats, anvisas förste vaktmästaren eller vaktmästare, skall av lönen avstås för bostad med bränsle 300 kronor för år samt för lyse 25 kronor om året. Därest befattningshavare, som nyss nämnts, åtnjuter enbart bostad eller bostad med värme, men icke i övrigt erforderligt bränsle, ävensom då bostadsförmån är av sådan beskaffenhet, att den icke kan anses hava ovan sagda värde, skall det ankomma på Kungl. Majt att efter omständigheterna bestämma det lägre löneavdrag, som för dylik förmån skall äga rum. Förmånen av lyse innebär allenast rätt till en årlig maximiförbrukning av elektrisk ström intill högst 100 kw.-timmar. Åtnjutes lyse, skall befattningshavaren själv bekosta armatur och lampor. — I övrigt skola i fråga om förmån av bostad m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse bestämmelserna i § 3 av kungörelsen den 1 november 1918 angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare (Svensk författningsamling 1918 nr 836).

För åtnjutande av de å denna stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar har föreslagits följande villkor och bestämmelser.

*I fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, för-
ening av tjänster m. m.:*

att innehavare av ordinarie befattning å staten för lantmäteristyrelsen skall, därest vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller särskilda delar därav eller eljest i allmänhet kan varda stadgad eller därest viss personal tillhörande göromål överflyttas till annan institution, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de göromål, som honom anförtros, eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra inom den institution, till vilken göromålen överlämnas;

att ordinarie befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, vara pliktig att, när helst så av Kungl. Maj:t prövas lämpligt, låta sig förflyttas till annan befattning inom förvaltningen med liknande arbetsuppgifter;

att med ordinarie befattning i lantmäteristyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, såframt ej, vad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, lantmäteristyrelsen uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

att innehavare av ordinarie befattning i lantmäteristyrelsen icke äger, byråchef, byrådirektör, lantmäterifiskal och arkivarie utan Kungl. Maj:ts och annan tjänsteman utan styrelsens efter särskild prövning i varje fall lämnade tillstånd utföra lantmäteriförrättningar i orterna;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra uti den särskilda befattning inom graden, där lantmäteristyrelsen, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finner honom lämplig och behövlig;

i fråga om avlöningsförmånens uppbärande m. m.:

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå

så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

att byrådirektör skall vara skyldig att, när byråchef åtnjuter semester eller är stadd på tjänsteresa, utan särskild ersättning förvalta närmast högre tjänst jämte sin egen;

att, när det eljest erfordras för beredande av semester eller när förordnande av vikarie under tjänsteresa anses böra äga rum, ävensom vid sjukdomsförfall, manlig befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i lantmäteristyrelsen, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest däremot svarande belopp;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

i fråga om ålderstillägg:

att tidpunkten för i lönestaten medgiven förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad bestämmes att inträda,

för första förhöjningen efter, vad angår förste vaktmästaren och vaktmästare, tre år men beträffande annan befattningshavare fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att därvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan förekommer, efter ytterligare tre respektive fem år på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, där sådan äger rum, efter än ytterligare tre respektive fem år ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnädd;

att befattningshavare må för löneförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräknas den tid, han inom samma lönegrad innehaft annan ordinarie statstjänst;

att kvinnligt biträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt hos lantmäteristyrelsen och antages till ordinarie biträde hos styrelsen från nämnda tid-

punkt, må för åtnjutande av löneförhöjning räknas till godo den tid, hon omedelbart därförinnan mot fast arvode utfört arbete av motsvarande eller jämförlig beskaffenhet hos ämbetsverket;

att likväl löntagare, som, då stadgad tid för erhållande av löneförhöjning intjänats, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning;

i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att semester årligen må, när det kan ske utan hinder för göromålsens behöriga gång, åtnjutas av generaldirektören, byråchefer, byrådirektör, lantmäterifiskal och arkivarie under en och en halv månad, av byråingenjör, registrator, arkivbiträde och kvinnligt biträde under en månad samt av vaktmästare under femton dagar;

att befattningshavare, som har sig anförtrodd uppörd eller kontroll å uppörd, är pliktig att å tid av året, som av generaldirektören bestämmes, begagna sig av semester;

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya statens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

i fråga om särskilda föreskrifter för kvinnliga befattningshavare:

att beträffande de i staten upptagna kvinnliga befattningshavare de föreskrifter i övrigt skola lända till efterrättelse, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla,
att riksdagen

dels godkänt ovan intagna stat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas från och med 1921, ävensom ovan intagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av å samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklarat att envar, som med eller efter den 1 januari 1921 tillträder ordinarie befattning i lantmäteristyrelsen, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att förutvarande innehavare av ordinarie befattning i nämnda styrelse, vilken icke före viss av Eders Kungl. Maj:t bestämd dag anmäler, att han vill övergå till nya avlöningsstaten och underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen därtill kan förbindas, skall varda bibehållen vid de honom enligt dittills gällande avlöningsstat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i

lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels ock höjt ordinarie anslaget till lantmäteristyrelsen från 73,000 kronor med 62,900 kronor till 135,900 kronor.

8:o.

Nionde huvudtitelns förslagsanslag till ålderstillägg samt rese- och traktamentspenningar.

I statsrådsprotokollet har framhållits, att ovan behandlade förslag påverkade jämväl andra anslag å riksstaten än dem, som rörde lantmäteriväsendet, nämligen dels förslagsanslaget till ålderstillägg och dels förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar.

Förstnämnda anslag är i riksstaten för år 1919 upptaget till ett belopp av 140,000 kronor. Det har nu ansetts böra höjas med 110,000 kronor till 250,000 kronor. Häremot har riksdagen intet att erinra.

Anslaget till rese- och traktamentspenningar är nu upptaget i riksstaten med 710,000 kronor. Riksdagen har ovan ansett detta anslag böra undergå en höjning med 125,000 kronor för statens övertagande av ersättning för resekostnaderna till lantmätare. Med hänsyn emellertid till vad i statsrådsprotokollet framhållits rörande de stegrade utgifterna från detta anslag torde höjningen i detsamma icke böra göras mindre än 290,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkterna 10 och 11 i förevarande proposition gjorda framställningar

dels höjt nionde huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till ålderstillägg från 140,000 kronor med 110,000 kronor till 250,000 kronor;

dels ock höjt samma huvudtitels ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar från 710,000 kronor med 290,000 kronor till 1,000,000 kronor.

Stockholm den 17 juni 1920.

Med undersåtlig förordnad.

*Bilaga A.***Förslag**

till

**Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse med vissa föreskrifter angående mät-
ningsväsendet inom rikets städer;**

given Stockholms slott den 1920.

VI GUSTAF etc. göra veterligt, att VI, efter vederbörandes hörande, funnit gott förordna som följer:

1 §.

1 mom. Tillsynen å stads mätningväsen utövas av byggnadsnämnden.

2 mom. I fråga om förrättningar, som omförmälas i 6 kap. av lagen om fastighetsbildning i stad, åligger det lantmäteristyrelsen att hava överinseende över tillämpningen av samma lag.

2 §.

Beträffande förrättningar, som omförmälas i 6 kap. av lagen om fastighetsbildning i stad, tillkommer det lantmäteristyrelsen

att utfärda allmänna anvisningar med därtill hörande modeller och formulär samt på begäran meddela råd och upplysningar;

att från vederbörande infordra kartor och handlingar till förrättning, som här avses;

att, där sålunda infordrade kartor och handlingar därtill föranleda samt det befinnes nödigt, låta verkställa erforderlig undersökning å ort och ställe, samt

att, om anledning till anmärkning förekommer, vidtaga de åtgärder, som för vinnande av rättelse erfordras.

3 §.

Byggnadsnämnd åligger att till lantmäteristyrelsen insända uppgift å i staden anställd mättningsman, och skall hos lantmäteristyrelsen föras förteckning över mättningsmännen.

4 §.

Beträffande förrättningar, varom förmäles i 6 kap. av lagen om fastighetsbildning i stad, skall, där de verkställas av mättningsman i stad, i tillämpliga delar gälla vad i 48 § 1 mom. och 50 § 1 mom. i instruktionen för lantmäteristyrelsen och rikets lantmätare finnes stadgat i fråga om redovisning.

5 §.

Där ej Konungen på särskild framställning annorlunda förordnar, skola kartor och handlingar rörande stadsplan, tomtindelning, tomtmätning, avstyckning och arealavmätning så ock kartor och handlingar rörande andra mättningsförrättningar, som angå ägo gränser, på stadens bekostnad under byggnadsnämndens vård förvaras i brandfri lokal.

Saknas tillgång till brandfri lokal, åligger det byggnadsnämnden att till lantmäterikontoret i länet överlämna kopior och avskrifter av kartor och handlingar, som nu sagts; dock att denna bestämmelse icke gäller:

- a) karta eller handling, varav exemplar å lantmäterikontoret finnes eller till följd av meddelade bestämmelser skall av förrättningsmannen dit redovisas;
- b) tomtkarta, som upprättats före den 1 januari 1918; och
- c) stadsplanekarta med beskrivning, där styrkt avritning av kartan jämte styrkt avskrift av beskrivningen efter vad i 11 § mom. 3 av byggnadsstadgan för rikets städer sägs skall förvaras i civildepartementet.

6 §.

Vad i 1—5 §§ stadgas om stad skall äga motsvarande tillämpning i avseende å samhälle å landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas.

Denna kungörelse träder i kraft den 1920, då kungörelsen den 16 augusti 1918 med vissa föreskrifter angående mättningsväsendet inom rikets städer och sådana samhällen å landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas, med däri genom kungörelsen den 29 november 1918 företagna ändringar upphör att gälla.

Det alla, som etc.
